

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoP/25/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7522206391
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Tobiašová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:7522206391.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Har Tzvi vo veci starostlivosti o maloleté deti: B. B., G.. XX.XX.XXXX, A. B., G.. XX.XX.XXXX, a V. B., G.. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny M., deti rodičov: matky M. B., P. Š., G.. XX.XX.XXXX, E. K. C., C. O. XXX, O. M. XXX, a otca B. B., G.. XX.XX.XXXX, E. K. C., C. O. XXX, za účasti: V. B., G.. XX.XX.XXXX, o úpravu rodičovských práv a povinností, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Michalovce č.k. 15P/181/2022-32 zo dňa 27.01.2023 takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok vo výroku II., III. a IV.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka sa podaným návrhom domáhala zverenia maloletých detí do jej osobnej starostlivosti a žiadala otca zaviazat' prispievať na výživu každého z detí po 50,- eur mesačne odo dňa podania návrhu. V priebehu konania matka navrhla otca zaviazat' platením výživného v minimálnej výške.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Michalovce ako súd prvej inštancie (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. Z v e r u j e maloleté deti B. a to V., G.. XX.XX.XXXX, A., G.. XX.X.XXXX, V., G.. XX.XX.XXXX a B., G.. X.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať jeho majetok.

II. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého V., maloletej A., maloletej V. a maloletého B. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na každé nezaopatrené, neplnoleté dieťa, ktorú sumu je otec povinný prispievať k rukám matky, vždy do 25-teho dňa, toho ktorého mesiaca vopred, počnúc dňom 16.8.2022.

III. Dlžné výživné za obdobie od 16.8.2022 do 31.1.2023 na maloletého V. vo výške 192,66 Eur, na maloletú V. vo výške 192,66 Eur, na maloletú A. vo výške 192,66 Eur a na maloletého B. vo výške 192,66 Eur súd p o v o ľ u j e otcovi splácať v 10 eurových mesačných splátkach na každé dieťa, splatných

spolu s bežným výživným, pod následkami straty výhody splátok s tým, že prvá splátka je splatná 20-tym dňom nasledujúceho mesiaca od právoplatnosti rozsudku.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

3. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že je v záujme maloletých detí, aby boli zverené do osobnej starostlivosti matky, nakoľko táto zabezpečuje ich riadnu starostlivosť a neboli zistené žiadne nedostatky v jej výchove. Otca zaviazal prispievať na výživu každého z maloletých detí výživným v minimálnej výške od 16.08.2022, t.j. odo dňa podania návrhu vzhľadom na jeho terajšie majetkové pomery.

4. Dlžné výživné do 31.01.2023 na každé z maloletých detí po 192,66 eur povolil otcovi splácať v 10-eurových mesačných splátkach na každé dieťa splatných spolu s bežným výživným pod následkami straty výhody splátok.

5. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

III. Obsah odvolania otca a vyjadrenie účastníkov konania

6. Proti tomuto rozsudku, v časti výroku II. a III., podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec. Uviedol, že jeho situácia mu nedovoľuje platiť výživné, nakoľko je nezamestnaný a bez akéhokoľvek príjmu.

7. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka. Uviedla, že má vedomosť, že otec detí pracuje na čierno a každý druhý týždeň má výplatu.

8. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý zotrval na svojom vyjadrení zo dňa 27.01.2023. Navrhol rozsudok v jeho napadnutej časti potvrdiť ako vecne správny a dôvodný.

9. K vyjadreniu matky zaslal repliku otec. S vyjadrením matky nesúhlasí, trvá na tom, že je nezamestnaný s tým, že ho živí družka. Poukázal na to, že matka je práceschopná a je zamestnaná.

10. K replike otca zaslala dupliku matka, ktorá trvá na tom, že otec detí pracuje na čierno a má príjem.

11. K duplike matky zaslal stanovisko otec. Uviedol, že si hľadá prácu, no neúspešne. Všetky jeho náklady hradí výhradne jeho družka.

12. K vyjadreniam rodičov v odvolacom konaní podal stanovisko kolízny opatrovník, ktorý zotrval na svojich doterajších vyjadreniach. Zdôraznil, že ak rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, maloleté deti majú mať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičom, aké by im patrili, ak by rodičia spolu žili.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

13. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilný sporový poriadok- ďalej CSP) oprávnenými subjektmi - účastníkmi konania, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilný mimosporový poriadok- ďalej CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku v jeho napadnutej časti podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP.

14. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého

rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplní na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

15. Odvolací súd v zmysle § 379 a § 380 CSP je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania sa plne stotožnil s rozhodnutím prvej inštancie, pretože bola jeho argumentácia vecne správna, objektívna, presvedčivá. Má za to, že všetky dôvody, ktoré uvádza v odvolaní odvolateľ, vyriešil už súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, pričom rozhodnutia prvoinštančného a odvolacieho súdu nie je možné posudzovať izolovane, pretože tvoria jeden celok.

16. Odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutočný stav veci. Odvolací súd nenašiel dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu odchýliť. Rozsudok v jeho napadnutej časti považuje odvolací súd za vecne správny, jeho správnosť argumentuje nasledovne.

17. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku i argumenty predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky na dané skutkové okolnosti pre stanovenie výživného v zmysle návrhu navrhovateľky alebo návrhu osoby povinnej platiť výživné.

18. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

19. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

20. Podľa § 62 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

21. Podľa § 62 ods. 4 a 6 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

22. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

23. Rozhodovanie o výžive maloletých detí je konaním vo veciach starostlivosti súdu o maloletých v zmysle ustanovení § 111 až § 122 CMP. Okruh účastníkov tohto konania treba posúdiť podľa ustanovenia § 7 ods. 2 CSP, podľa ktorého v konaní, ktoré možno začať aj bez návrhu, je účastníkom aj ten, o koho právach a povinnostiach sa má konať. Mal. V. bola účastníčkou predmetného konania aj pred dovŕšením 18-teho roku svojho veku. V priebehu konania maloletá nadobudla procesnú spôsobilosť, kedy pred súdom môže konať samostatne v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (§ 67 CSP). Od tohto obdobia teda V. B. získala spôsobilosť konať samostatne, napriek tomu, že predmetom konania ostalo obdobie určenia vyživovacej povinnosti zo strany povinného otca v čase, keď bola ešte maloletá. Stala sa účastníkom konania na strane navrhovateľky. Ak bol návrh na určenie výživného podaný pred dosiahnutím plnoletosti dieťaťa, pokračuje v konaní súd starostlivosti o maloletých aj po jeho plnoletosti s tým rozdielom, že plnoleté dieťa má už v ďalšom súdnom konaní samostatné procesné postavenie. V. je stále osobou oprávnenou z výživného a je odkázaná na plnenie vyživovacej povinnosti zo strany rodičov, rovnako aj jej mal. súrodenci.

24. Vyživovacia povinnosť rodiča k nepľnoletému dieťaťu je daná ex lege a obvyklým spôsobom plnenia je stav, kedy dieťa žije v spoločnej domácnosti rodičov a výživné je plnené v naturálnej forme. Súd k stanoveniu konkrétnej výšky výživného pristupuje len v prípadoch potencionálneho ohrozenia oprávneného dieťaťa, ak nežijú rodičia spolu, došlo k rozpadu ich rodiny, prípadne k rozvodu manželstva a prípadne pokiaľ niektorý z rodičov svoju vyživovaciu povinnosť neplní. Zmyslom je teda zabezpečiť dieťaťu porovnateľné podmienky s tými, aké by malo, keby rodičia žili spolu a riadne sa o dieťa starali.

25. V kontexte podaného odvolania otec uvádza súdu, že v súčasnosti nepoberá žiaden príjem, je nezamestnaný, živí ho je družka, hradí všetky náklady otca spojené s jeho bývaním, hradí aj jeho náklady na stravu a hygienu.

26. V nadväznosti na vyššie uvedené vzal odvolací súd do úvahy nepriaznivé príjmové pomery otca, no zároveň zdôraznil, že musí byť prihliadané na zákonnú úpravu, predovšetkým dikciu ustanovenia § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „Zákon o rodine“).

27. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

28. V zmysle vyššie citovanej právnej úpravy uložil súd prvej inštancie otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletých detí v minimálnej zákonom stanovenej výške. Ďalšie zníženie výživného nie je v zmysle Zákona o rodine prípustné, a to ani v prípade nepriaznivých majetkových pomerov povinného rodiča.

29. Za daného stavu odvolací súd potvrdil rozsudok v jeho napadnutých výrokoch o výživnom ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP.

30. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 52 CMP v spojení s ustanovením § 58 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nevzhliadol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

31. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov; § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).